

Anmälan mot Radiotjänst i Kiruna AB för hanteringen av avgiftskontroller

Anmälan

AA klagade i en anmälan till JO på Radiotjänst i Kiruna AB. Klagomålen avsåg hanteringen av avgiftskontroller. I anmälan uppgav han bl.a. följande.

I början av maj 2008 fick han ett brev från Radiotjänst. Brevet insinuerade att han skulle vara licensfuskare och innehöll direkta felaktigheter. Brevet inleddes med ”9 av 10 gör rätt för sig. Gör du?” I brevet angavs felaktigt att ”alla som äger, hyr eller lånar en tv-mottagare ska betala tv-avgift”. Det är rätteligen hushåll som ska betala avgiften. I hans hushåll betalar hans sambo tv-avgift. Därför behöver han inte betala något. Andemeningen i brevet var att han skulle betala tv-avgift. Om meningen hade varit att Radiotjänst ville få besked om att någon annan betalar avgiften kan det ifrågasättas att detta återfanns sist i brevet och anmälan av tv-innehav först. Den 27 maj 2008 ringde en person från Vendator upp hans sambo på uppdrag av Radiotjänst. Han övertog telefonluren och bad personen att inte ringa igen. Trots det ringde personen omedelbart därefter och begärde uppgift om sambons personnummer. Personen uppgav att han annars skulle fortsätta att ringa.

Utredning

Radiotjänst anmodades att göra en utredning och yttra sig över AA:s anmälan.

Radiotjänst lämnade genom BB följande yttrande.

Radiotjänst i Kiruna AB har riksdagens uppdrag att bedriva avgiftskontroll i enlighet med lag (1989:41) om finansiering av radio och TV i allmänhetens tjänst. Avgiftskontrollen genomförs genom att Radiotjänst kontaktar personer som inte betalar tv-avgift för att fråga om dessa innehar tv-mottagare. Kontakterna sker genom skriftliga utskick, telefonsamtal och personliga besök.

För att från avgiftskontroll undanta personer vars maka eller make betalar tv-avgift har Radiotjänst tillgång till uppgifter om personer som är gifta enligt förordning (1998:1234) om det statliga personadressregistret. Däremot har inte Radiotjänst tillgång till uppgifter om vilka personer som är sammanboende med varandra. Detta leder till att Radiotjänst vid avgiftskontroll kan komma att kontakta personer vars samboende betalar tv-avgift. I dessa fall finns en möjlighet att genom sitt samtycke ingå i ett ”samborighetsregister” hos Radiotjänst. Den person som inte står för tv-avgiften kan genom detta samtycke registreras i registret och när Radiotjänst be-

driver avgiftskontroll utsluts de personer som finns upptagna i samhörighetsregistret.

Som beskrivits ovan har inte Radiotjänst tillgång till uppgifter om vilka personer som är sammanboende med vem. Detta har i AA:s fall inneburit att han dels kontaktas av Radiotjänst via brev och därefter även kontaktats via telefon.

Radiotjänst har under en tid anlitat ett externt telemarketingföretag, Vendator Resultat, som via telefon ringt till personer som inte finns med i Radiotjänsts kundregister. Vendator har till Radiotjänst rapporterat uppgifter om genomförda telefonsamtal. Radiotjänst har efter granskning av uppgifterna fattat beslut om tv-avgift ska påföras eller inte.

AA har senast 080528 varit i kontakt med undertecknad telefonledes. Vid telefonsamtalet diskuterades bl. a. möjligheten att ansluta sig till ovan beskrivna samhörighetsregister för att i framtiden undvika kontakter från Radiotjänst. AA valde att inte ansluta sig till samhörighetsregistret.

AA kommenterade remissvaret och framförde bl.a. följande. Remissvaret innehåller till största delen en redovisning av Radiotjänsts uppdrag samt hänvisning till lagar och förordningar. Det dokument som ligger bakom anmälan kommenteras inte. Den uppsökande telefonverksamhet som telemarketingföretaget bedriver i strid med branschens etiska riktlinjer kommenteras visserligen i allmänna termer men den faktiska händelsen kommenteras inte. Som Radiotjänst påpekar är dess uppgift att se till att avgiftsskyldiga betalar avgift, inte att genom trakasserier tvunga sådana som inte är skyldiga att betala att bevisa sin oskuld.

Bedömning

Enligt 2 a § lagen (1989:41) om finansiering av radio och TV i allmänhetens tjänst ska den som innehar en TV-mottagare betala TV-avgift till Radiotjänst i Kiruna Aktiebolag (RIKAB). Enligt 2 b § samma lag betalas en enda TV-avgift för samtliga TV-mottagare som är avsedda att användas i innehavarens hushåll.

De åtgärder Radiotjänst vidtagit i detta fall har skett inom ramen för dess verksamhet att fullgöra sin lagreglerade uppgift att se till att de som innehar TV-mottagare betalar sin lagstadgade TV-avgift. Åtgärderna har innefattat en uppsökande och direkt riktad kontakt som kan uppfattas som integritetskränkande.

Uppgifterna i det brev som AA fått och ifrågasatt är inte i överensstämmelse med de regler som gäller för uttaget av TV-avgift. Utformningen av skrivelsen i övrigt torde mot bakgrund av klagomålen behöva ses över.

Den telefonkontroll som omfattat AA och hans sambo framstår som överdrivet ihärdig. Om syftet med telefonkontakten var att inhämta information på frivillig väg, måste det anses som direkt olämpligt att – trots att hushållet gav uttryck för att inte vilja lämna några uppgifter per telefon – fortsätta att ringa till dem. Det som skett pekar på att Radiotjänst bör försäkra sig om att den verksamhet som man är ansvarig för bedrivs på ett korrekt sätt, med tillbörlig respekt för uppsökta personers integritet.